

Comunicat stampa per la conferenza stampa de nuœi 16 d'auril 2024

La petizion dal majer suzes tl Aut Adësc: 70.000 sotscriziuns per la grupa dl Saslonch!

70.000 zitadines y zitadins, sustenì da na gran cumpeida de lies per l'ambient, lies da mont y per l clima, à firmà. Chësc ie n sèni sterch de ulentà dla popolazion y n gran duvier per la politica, de mèter al plu prësc la grupa dl Saslonch cun i plans de Cunfin y la Zità di Sasc sota scunanza te n parch naturel!

Per la grupa Nosc Cunfin deberieda ala lies che nes sustèn, sciche CAI AA, AVS Aut Adësc, Lia per Natura y Usanzes, Lia da Mont, Heimatpflegeverband Südtirol HPV, Dachverband für Natur und Umweltschutz DNU, Mountain Wilderness, Climate Action Aut Adësc, Vereinigung Südtiroler Biolog:innen, LIPU, WWF Trentino Alto Adige, Oldies for future, Lia uciei y la Arbeitsgemeinschaft für Vogelkunde und Vogelschutz dl Aut Adësc, iel na gran legrëza pudèi cunedì, che l'azion de abiné adum sotscriziuns à arjont na majera cumpèida che n ne se èssa mei aspità.

La petizion sun internet „**Save the Dolomites**”: **Gruppo del Sassolungo in pericolo - Langkofelgruppe in Gefahr!**”, ie pieda via ai 2 d'otober 2023, cun l nvit ala zitadines y ai zitadins de dé ju si stima per mèter **sota scunanza la grupa dl Saslonch, cun i doi monumënc naturei i plans de Cunfin y la Zita di Sasc.**

N suzes de maruëia per la grupa Nosc Cunfin y n gran duvier per la politica

Pra la conferenza stampa da nuœi, cun la presënza dla presidëntes y di presidënc, nsci sciche la rapresentantes y i rapresentanc dla lies, ons pudù cunedì, che la **petizion online à arjont 70.000 + sotscriziuns**. Ntant che tl Aut Adësc se batun dassèn per arjonjer zifres da recort tl ciamp dl turismus y dantaldut pra i mplanç portamont, possa l'iniziativa de **Nosc Cunfin festejë de vester la petizion dal majer suzes dl Aut Adësc**. La presidënta dla grupa Nosc Cunfin Heidi Stuffer ie dastramp cuntënta dl resultat: “La solidarietà y l susteni de sotscri la petizion nes mplenësc de legrëza y ti son veramënter recunescenc a duc chëi che à firma. La 70.000 sotscriziuns ie n sèni tler, che nosta ntenzion vën sustenida da truepsc.

Perchèl ulessan ti senti gra a duc chëi che à sustenì chësta azion. L ie veramënter na gran legrëza a udëi tan de jënt che se mpënia ativamënter, acioche la grupa dl Saslonch giate si meriteda scunanza. La gran partezipazion desmostra tan de persones dl Aut Adësc y mo sëura i cunfins ora, che à l snait de se mpenié per la natura y i crëpes che ie n bën de duc, n sëni che la jent uel rujené pea. La sotscrizioms che ie unides abinedes adum avrà na valuta mpurtanta, acioche la dumanda de fé na vela per la popolazion vënie tosc a sl de. Nëus stajon cun fermëza dovia, per arjonjer nosc traviert.

Purtruet ne n'ons nchina ncuei mo nia giapà n'audienza dal presidënt dla pruvincia Arno Kompatscher. Perchél sons ncuei tlo per di ora adaut, che **aspiton inant che la jonta provinziela nes scota su y pea do la petizion da record!**

Bele dl 2022 online – pieda via la vela per stravardé i Plans de Cunfin

Nchina ncuei ne n'iel mo nia uni metuda a jì na vela per la zitadines y i zitadins, da pert di chemuns. Perchél à la grupa Nosc Cunfin metu a jì na vela online: **“Nuëf cunliamënt danter Saltaria y Monte Pana – sci o no?”** Dla **1403** persones che à teut pert à **1109**, chël fossa **79%**, dit de **NO** a n nuef cunliamënt. Tl chemun de Ciastel fovel **53%**, te St. Chrestina **84%**, te Selva **88%** y a Urtijei **94%** contra l cunliamënt. Chemuns del Aut Adësc y mo autri chemuns ora dl Aut Adësc fova cun gran majuranza (92% y 97%) contra n culegamënt.

L cunsei provinziel fesc ora de nvie via ala scunanza!

L cunsei provinziel à de setëmbër 2023 dit ora de sustenì i chemuns dl rajon ntëur i Plans de Cunfin, per arjonjer la scunanza. La dezijions vel ënghe sciche n duvier per i trëi chemuns de Gherdëina, chël da Ciastel y de Lajon, de lauré dl viers de na scunanza per duta la grupa dl Saslonch. La culaburazion danter pruvincia y chemuns vën sustenida finanzialmënter dala pruvincia, cun l fin de mëter a jì na vela per la popolazion.

Sce l ne n'essa nia da ruvé a chël, po ie la grupa Nosc Cunfin desposta a meter a jì na vela de si iniziativa.

Per ntëresc de loby ne dessa nia unida dunfrida la democrazia!

Dal scumenciamënt d'auril lëura na grupa de lëur, che va sëura i chemuns ora, sciche udu dant dal Masterplan Vision Gherdëina, per i cunliamenc sun Mont de Seuc. La grupa scrisc: “La grupa de lëur cëla y valutea duta la puscibilibiteies y alternatives, da uni pont de ududa y te uni viers.” Dut de bela paroles, ma pra la prima senteda dla grupa ie bele unì presentà bën 6 prujec per n nuef cunliamënt danter Saltaria y Monte Pana. N muëssa tlo lecurdé che ti chemuns de Gherdëina iel bele unì fat ora trei iedësc (ti ani 2010 y 2013), de meter sota scunanza la grupa dl Saslonch. Te na letra à la grupa Nosc Cunfin scrit ai doi chemuns de Ciastel y de St.Chrestina, padrons di grunc, de jene dl 2024, critica de coche ie unida metuda adum la grupa de lëur. Te chësta **mancel defin la rapresentanza dla popolazion, la usc de plu lies de scunanza y de ambient, nsci sciche esperc de geologia, biologia, Raumplanung y mubiltá. Na regula, per la maniera de lauré de chësta grupa de lëur, dessa vester i “Gemeindeentwicklungspläne” che reverda la cuntreda**, ma che te Gherdëina muessa lauré sëura i cunfins ora: i plans de Cunfin dëssa tlo avei na valuta zëntrela.

I sostenideures dla sozieta, che uël bele dai ani fé l culegamënt danter Saltaria y Monte Pana, se nfida a di, “l ne vën nia giaurì nuëf rajons, me cunlia doi rajons da schi – chëi dai schi vën nsci spartì su, sun plu rajons y n possa nsci smendrì l trafich tla valeda y sun mont de Sëuc.”

Ma bele l “Landesbeschluss” dla pruvincia Nr.158/2018 „slarge ora de n rajon da jì cun i schi y culegamënt Saltaria_Monte Pana”, ulache n fova defin a una, per nia lascé fé l culegamënt, iel scrit: **“L rajon dai schi vën valuta nsci, che l ie bele slargia ora asse.** Sce n uël fé nuef culegamënc, po muessa chisc purté pro a n miuramënt de qualita de **chëi lifc che ie bel y muessa uni valutei aldo dl Masterplan Vision Gherdëina**”. Per fermé nuef projec, muessa finalmënter unì straihei i cuntribuc provinziei, ora de mesura, per lifc y furnadoies!

La populazion dl post ie per straverdè i Plans de Cunfin!

La majuranza dla zitadines y di zitadins che vif y lëura tlo uël che i Plans de Cunfin, tl cuer dla grupa de Saslonch, reste n post de ghèneda, zënza che i venie strabacei da nueva spiculazions turisticas. I dëssa resté na cuntreda ulache possa viver flora y fauna n pesc, ajache l ie bel dut nteurite rajons nuzei defin turisticamënter. N nuef culegamënt desdruj defin la cuntreda y ie n gran pericol per la fontanes da beber per l chemun de Urtijëi. La Mont de Pana dëssa resté inant n rajon de gheneda per families y l culegamënt te valeda dëssa unì miura.

La populazion uel rujené pea, pra la vela. Perchël iel gran ëura de mèter a ji na tel vela ti trei chemuns de Gherdëina.

Njonta:

- Valutazion dla nrescida online “Nuef culegamënt danter Saltaria y Monte Pana – sci o no?”
- N valguna testimonianzes da pert de partezipanc ala petizion.